

**ПРО КУЛЬТУРНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ
ІЗ ЗАРУБІЖНИМИ КРАЇНАМИ
у липні 2022 року**

*(оглядова довідка за матеріалами
преси, інтернету та неопублікованими документами)*

В Україні

З ініціативи дружини Президента України Олени Зеленської 23 липня в Києві пройшов другий саміт перших леді та джентльменів «Україна та світ: майбутнє, яке ми (від)будуємо разом», що був покликаний укотре привернути увагу світу до війни в центрі Європи. Головна тема цьогорічного саміту – відновлення України з погляду людини: фізичне та ментальне відновлення українців, проблеми вимушених переселенців та дітей. Участь в саміті взяли 23 перших леді, зокрема, Австрії, Белізу, Бельгії, Греції, Еквадору, Ізраїлю, Ісландії, Іспанії, Канади, Латвії, Литви, Німеччини, Північної Македонії, Польщі, Сербії, США, Туреччини, Франції, Чорногорії, а також принцеса Ліхтенштейну та дружина президента Європейської ради. Деякі з них завітали до Києва особисто, наприклад дружини президентів Литви та Латвії, інші долучилися онлайн. Серед понад 50 запрошених на захід спікерів були, зокрема, американські актори Річард Гір, Ештон Кутчер, Міла Куніс та британська співачка Еллі Голдінг. Саміт відбувся у форматі телемосту між п'ятьма країнами. Головна студія була розміщена в Києві, на території національного заповідника «Софія Київська», чотири інші – у Варшаві, Брюсселі, Вашингтоні та Лондоні. Захід транслювали у понад 20 країнах світу.

Підтримати Україну у війні з росією, надати допомогу та висловити свою солідарність з українським народом – такими були цілі ряду зустрічей та візитів до нашої держави іноземних високопосадовців та представників міжнародних організацій. Так, 4 липня з робочим візитом в Україні перебувала Прем'єр-міністр Королівства Швеція Магдалена Андерссон. У Києві вона зустрілася з Президентом України В. Зеленським. Сторони погодили спільну заяву, в якій було зафіксовано ключові питання для обох держав. Також Магдалена Андерссон повідомила про передачу Президентові копії листа 1711 року, що зберігається у Державному архіві Швеції. У ньому король Карл XII дає настанови шведському послу в Константинополі визнати Запорозьку Січ як незалежну державу. За словами Магдалени Андерссон, ще на початку XVIII століття шведський король був вражений козацькою демократією.

1 липня Україну з офіційним візитом відвідав Прем'єр-міністр Норвегії Йонас Гар Стьоре. У ході візиту очолювана ним делегація побувала, зокрема, в Національному музеї «Меморіал жертв голодомору», де триває процес реконструкції. Супроводжував норвезьких гостей міністр культури та інформаційної політики України Олександр Ткаченко. Разом вони вшанували пам'ять загиблих українців унаслідок Голодомору 1932–1933 років біля скульптури «Гірка пам'ять дитинства». Також у ході зустрічі було досягнуто домовленості про поновлення Українсько-норвезької Міжурядової комісії з питань співробітництва у галузі торгівлі, підприємництва та економіки, де О. Ткаченко є співголовою.

18 липня відбулися онлайн-перемовини Олександра Ткаченка та нового міністра культури Французької Республіки Ріми Абдул-Малак. Українська сторона поінформувала французьких колег щодо втрат, яких зазнали українська культура та медіа внаслідок повномасштабної військової агресії росії. О. Ткаченко запросив Францію очолити процес створення та наповнення Європейського фонду для допомоги культурі та медіа України. Загалом Франція зібрала через Aliph Foundation (Міжнародний альянс захисту культурної спадщини в зоні конфліктів, що базується в Швейцарії та функціонує на засадах державно-приватного партнерства) для порятунку української культурної спадщини 2 млн доларів. Окремо на зустрічі обговорювалася тема інформаційної безпеки та боротьби з російською пропагандою, зокрема, у Франції. Олександр Ткаченко нагадав, що французька компанія Eutelsat досі транслює в супутнику 5 російських каналів, і закликав Ріму Абдул-Малак сприяти їх відключенню від французького мовлення.

У липні Україну відвідали представники Секретаріату ЮНЕСКО: Кріста Піккат, директор Відділу з питань культури в надзвичайних ситуаціях Сектору культури, Турал Мустафаєв, заступник начальника підрозділу в цьому ж відділі; Дов Лінч, керівник Відділу відносин з країнами-членами Сектору пріоритету Африки та зовнішніх зв'язків. У ході візиту проводилася низка зустрічей з представниками державних установ, неурядових організацій та експертами для обговорення ситуації в Україні, включаючи тимчасово окупований Крим, у сфері культури та культурної спадщини. Також делегація відвідала деякі об'єкти ЮНЕСКО та місця, які зазнали руйнувань внаслідок російського вторгнення. За результатами візиту ЮНЕСКО готуватиме матеріали до доповіді гендиректора, яка буде представлена на 215-й сесії Виконради у жовтні 2022 року та плануватиме подальші кроки.

8 липня делегація Секретаріату ЮНЕСКО зустрілася з міністром культури та інформаційної політики України О. Ткаченком та його заступницями К. Чуєвою і А. Бондар. Йшлося, зокрема, про створення ініційованої МКІП національної цифрової платформи культурної спадщини України, а також про можливість надання об'єктам нерухомої спадщини України статусу Enhanced Protection для посиленого захисту та автоматичного визнання їх руйнування російськими загарбниками воєнним злочином. Сторони продовжать співпрацю та координуватимуть зусилля щодо: виявлення та документування військових злочинів проти культурної спадщини України та її збереження і захисту, розвитку спроможності профільних українських інституцій та організацій; створення

спеціального фонду під патронатом ЮНЕСКО для фінансової підтримки культурної сфери України як зараз, так і після війни; синхронізації проєктів у напрямку цифрової трансформації культурної спадщини та інтероперабельності платформ.

Делегація ЮНЕСКО відвідала й національний Офіс Кримської платформи у Києві. Під час візиту основною темою обговорення стала ситуація на тимчасово окупованому півострові. Директорка Відділу з питань культури в надзвичайних ситуаціях Сектору культури ЮНЕСКО Кріста Піккат підкреслила, що тема Криму є надзвичайно важливою та цього року буде висвітлена окремим блоком під час доповіді гендиректора ЮНЕСКО на 215-й сесії Виконавчої ради. Основну увагу учасників делегації було звернено на антивоєнні протести на території окупованого Кримського півострова, порушення прав людини, переслідування журналістів і кримських татар за проукраїнську позицію, а також нищення пам'яток культури (у тому числі кримськотатарського народу), зокрема, незаконні археологічні розкопки, вивезення музейних експонатів з нещодавно захоплених територій півдня України до окупованого Криму. Заступник постійної представниці Президента в Автономній Республіці Крим Денис Чистіков зазначив, що Ханський палац у Бахчисараї – єдина подібна пам'ятка кримськотатарської культури, яку окупанти під виглядом реставраційних робіт зараз знищують.

Про розширення співробітництва України з Королівством Данія йшлося на зустрічі віце-президента Європейського руху Йенса-Крістіана Люткена та осіб, які його супроводжували, з очільником Львівської обласної військової адміністрації М. Козицьким. За словами іноземних гостей, у Данії планують відкрити Український дім для розвитку економічних та культурних зв'язків.

12 липня підписано угоду про партнерські відносини між містом Володимир Волинської області та литовським містом Расейняй. У старовинний Володимир прибула делегація в складі мера муніципалітету Расейняйського району Андрюса Баутроніса, депутата Расейняйської районної міської ради Довіле Лукмінайте, радниці віце-спікера Сейму Литовської Республіки Лаури Градецкене. З українського боку угоду підписав міський голова Володимира Ігор Пальонка. Документом передбачено запровадження довгострокових дружніх взаємовигідних відносин між двома містами, зокрема, співпраця та обмін досвідом у сфері освіти, культури, туризму, а також обмін молодіжними, учнівськими делегаціями, реалізація спільних проєктів тощо.

Генеральний консул Республіки Польща у Львові Еліза Дзвонкевич відвідала Кам'янську громаду на Черкащині. Під час свого візиту вона побувала, зокрема, у селі Тимошівка, де ознайомила з експозицією музею класика польської музичної культури Кароля Шимановського та історією краю. На зустрічі з головою громади міста Кам'янка, до якої належить Тимошівка, Володимиром Тіроном, дипломат запевнила про різнобічну підтримку батьківщини Кароля Шимановського польською владою. Зокрема, допомогу польської сторони буде надано у процесі підготовки до відзначення 140-ї річниці від дня народження класика.

Австрійський архітектор Герхард Хаузер допоможе відбудувати Ір-пінь у Київській області. Він завітав до України в рамках проекту Irpin Reconstruction Summit та створить проєкт міського артцентру для дітей.

За кордоном

15 липня відбулося засідання Ради безпеки ООН на тему: «Знищення культурної спадщини як наслідок російської агресії проти України». На засіданні були присутні як постійні представники країн в ООН, так і представники ЮНЕСКО та Міжнародної ради пам'яток та видатних місць (ICOMOS). Зустріч була ініційована Албанією та Польщею у співпраці з Україною. Учасники заходу заслухали розповіді про масштаби шкоди, завданої культурним цінностям в Україні, зокрема музею Г. Сковороди в Харківській області та краєзнавчому музею в Іванкові на Київщині. Загалом росіяни вже здійснили 423 злочини проти української культурної спадщини. Кожен спікер висловив своє бачення війни в Україні. З промовою до міжнародної спільноти звернулася, зокрема, заступниця міністра культури та інформаційної політики України К. Чуєва. Всі учасники (окрім РФ) засудили агресію Росії проти України, яка свідомо знищує наші пам'ятки, мову, літературу, розкрадає наші музеї, а також визнали дії Росії спрямованими проти української ідентичності та наголосили на необхідності посилення спільних зусиль щодо захисту культурної спадщини України від російської агресії.

4–5 липня у швейцарському місті Лугано за участі українських і міжнародних політиків, керівників ЄС і міжнародних організацій, міжнародних фінансових структур з понад 40 країн світу проходила міжнародна конференція з відновлення України після військової агресії РФ. Учасникам було запропоновано план відбудови України, розрахований на 10 років, представлений Прем'єр-міністром України Денисом Шмигалем.

День Державності України

В Україні

28 липня в Україні вперше відзначався День Державності України. З нагоди свята Президент В. Зеленський провів розмову зі Вселенським Патріархом Варфоломієм, в якій подякував за молитви за Україну, побажання перемоги й миру, а також доніс правду про страшні злочини російського агресора, зокрема, знищення майже двохсот храмів.

На території Національного заповідника «Софія Київська» відбулося відкриття стендової виставки «Середньовічні джерела нашої спільної спадщини: Острів Ледницький – Софія Київська». Цей міжнародний міжмузейний проєкт репрезентував взаємовідносини між П'ястівською Польщею і Київською Руссю у період раннього середньовіччя та спільну польсько-українську історичну спадщину. Виставку було організовано за сприяння Польського Інституту в Києві. Вона є результатом 5-річної наукової співпраці Музею Перших П'ястів на Ледниці та Національного заповідника «Софія Київська».

Міністерство культури та інформаційної політики спільно з Державним агентством України з питань мистецтв та мистецької освіти, Міністерством за-

кордонних справ України та агенцією Navas Engage (частина міжнародної мережі Navas, штаб-квартира: Пюто, Франція) ініціювали інформаційну кампанію «Авангардна історія України». У межах проєкту створено інстаграм-сторінку avantgardestory.ua, на якій через притаманні українцям риси, як-от: креативність, жага до пригод, авангардизм, демократичність, освіченість, підприємливість, мелодійність, сміливість, завзятість – можна познайомитися з цікавими фактами тисячолітньої української історії. Проєкт триватиме два місяці. Окрім інстаграм-сторінки, про авангардну історію України розповідатимуть інтерактивні інсталяції, що будуть встановлені на найбільших площах європейських міст.

Відкриття міжнародної виставки «Нескорений Маріуполь», приуроченої до Дня Державності України, відбулося у Музеї мистецтв Прикарпаття в Івано-Франківську. В експозиції – понад 40 робіт авторів, серед яких – художники з різних регіонів України, а також Юрій Григорович (Вільнюс, Литва). Виставку «Нескорений Маріуполь» організатори зробили мандрівною. Івано-Франківськ став першим містом, де її було представлено.

Нагороди та почесні відзнаки

В Україні

Найвищу нагороду Франції – Орден Почесного легіону, який присуджує президент цієї республіки за військові або цивільні заслуги, отримала українська письменниця, поетеса Ліна Костенко. Нагороду їй вручив 14 липня, у день Національного свята Франції, Надзвичайний і Повноважний Посол Франції в Україні Етьєн де Понсен.

Лауреатом німецької премії Ганни Арендт, що присуджується за політичне мислення Фондом Генріха Бьоля у співпраці з містом Бремен, став український письменник, поет і музикант С. Жадан.

Польському місту Перемишль Указом Президента України присвоєно почесну відзнаку «Місто-рятівник», яка вшановує безпрецедентну солідарність його місцевої влади, жителів та волонтерів з українським народом, усебічну масштабну допомогу громадянам України, які вимушено залишили батьківщину внаслідок збройної агресії РФ, та вагому підтримку України в захисті її незалежності та суверенітету. Перемишль став другим після польського Жешува містом, якому присвоєно цю почесну відзнаку.

За кордоном

Перша леді України Олена Зеленська отримала у Меморіальному фонді жертв комунізму у Вашингтоні (США) Премію дисидента з прав людини (Dissident Human Rights Award), присуджену всьому українському народові. Вперше за роки існування премію для борців за права людини і свободу вручили цілій нації за хоробрий опір російському агресорові.

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека В Україні

Центром стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки спільно з Міністерством культури та інформаційної політики України створено «Школу протидії дезінформації» для українських держслужбовців. Співорганізатором заходу став Центр демократії та верховенства права. Фінансову підтримку проекту надало Посольство Королівства Швеції. Діяльність школи спрямована на підвищення рівня компетентності українських держслужбовців і працівників комунікаційних відділів державних установ у сфері стратегічних комунікацій та протидії дезінформації. У першому тренінгу взяли участь понад 100 державних службовців. Під час навчання шведським досвідом у боротьбі з дезінформацією поділилася Марія Ліндгрєн-Салтанова, повірена у справах Посольства Королівства Швеція в Україні.

За кордоном

13 липня на конференції «Азійське лідерство» в Сеулі (Республіка Корея) відбулася спеціальна панель, присвячена Україні. З промовою до учасників конференції звернувся, зокрема, Президент України В. Зеленський. Він згадав про методи, якими росія веде війну проти України. Зокрема, вказав на пропаганду та зазначив, що, мабуть, жодна інша держава світу не витратила стільки грошей на свідоме розповсюдження дезінформації, конспірології, антинаукових теорій змови, як це робить росія. Також В. Зеленський акцентував на тому, що російська тактика не має стати глобальною нормою, і світовий порядок має бути відновлений.

Закордонне українство

За кордоном

Перший фестиваль українського кіно організувала у Республіці Намібія місцева українська громада – асоціація «Намібія з Україною!». Протягом фестивального періоду глядачі переглянули українські стрічки: «Мої думки тихі» А. Лукіча, «Поводир» О. Саніна, «Кіборги» А. Сеїтаблаєва, «Бульмастиф» А. Буковської, «Вхід через балкон» Р. Блажана, «Чачьо» В. Гавури, «Давай не сьогодні» Х. Сиволап. Крім того, учасників фестивалю запрошували долучитися до панельних дискусій з місцевими експертами щодо теми переглянутого кіно та про те, як війна росії проти України, а також російська пропаганда вплинула на Намібію та інші країни Африки. На окремі дискусії обговорювалася роль мистецтва у запобіганні майбутнім конфліктам. У церемонії закриття фестивалю взяла участь Л. Абравітова, Надзвичайний і Повноважний Посол України в Південно-Африканській Республіці, Мозамбіку і Ботсвані. А по відео звернулися міністр культури та інформаційної політики України Олександр Ткаченко та директор Українського культурного фонду Владислав Берковський.

Показ документальної стрічки «Маріуполь. Хроніки пекла» Є. Татарінової відбувся у м. Тіра в Лівані, у кінотеатрі Rivoli Cinema. Перед показом глядачі ознайомилися з виставкою дитячих малюнків «Save peace, save Ukraine», яку підготували вихованці Світлани Бітар та учні Української школи ім. Агатагела

Кримського в Лівані. Захід відвідали представники місцевої влади, українці півдня Лівану та ліванські друзі України.

Традиційну виставку «Мій дім – Україна» було організовано в Сантьяго (Чилі) некомерційною корпорацією «Мальва» та українською громадою «Українці в Чилі». На виставці було представлено роботи української етнофотографіні А. Сенік, фотохудожниці К. Крючкової та артінсталляцію Д. Кольцової «Теорія захисту» (скло, ізоляційна стрічка, фотографія, аудіо). Відвідувачі ознайомилися з декором українського традиційного житла, старовинними рушниками та килимами, взяли участь в майстеркласах з писанкарства та петриківського розпису. На відкритті виставки виступив Тимчасовий повірений у справах України Владислав Богорад.

У театрі Palais Theatre у передмісті Мельбурна (Австралія) українські, польські, литовські, латвійські та естонські культурні гурти об'єдналися у видовищному, танцювальному та пісенному шоу, щоб зібрати кошти для зруйнованої війною України. До заходу долучилися Надзвичайний і Повноважний Посол України в Австралії В. Мирошниченко та віцепрезидент Світового конгресу українців С. Романів.

Благодійний танцювальний флешмоб «Танець єднає» організувала 10 липня в центрі Відня, на площі Штефансплац, українська хореографія Олена Шоптенко. У флешмобі взяли участь понад 200 осіб, переважно з України та Австрії. Подія відбулася за підтримки Посольства України в Австрійській Республіці та «Товариства української молоді в Австрії». Глядачі хореографічної постановки могли зробити пожертви на допомогу дітям і жінкам, які постраждали від війни.

Популяризацію української культури мали на меті численні заходи, організовані з 8 по 17 липня Союзом українців Румунії (СУР), Бухарестською та Тіміською філіями СУР: «Свято української пісні і танцю» за участі танцювальних ансамблів і вокальних груп (населений пункт Бистрий, що у повіті Марамуреш); третій Фестиваль традиційної пісні «Червона ружа трояка», учасниками були ансамблі «Рибалка» із Крішан (філія Тулча), «Коломийка» з Сірет (філія Сучава) та «Тиса» (філія Бухарест); «День міжетнічної культури», до якого долучилися художні колективи не лише з Тіміського повіту, а й з Караш-Северінського і Марамуреського регіонів (села Джармата та Мала Реметя). Крім того, Союз українців Румунії почав видавати новий щомісячний україномовний журнал «Бджілка», розрахований на дітей віком від 3 до 6 років.

Активісти Товариства українців у Фінляндії (ТУФ) розіслали близько 200 українських книжок у різні міста Фінляндії, де є партнерські організації та громади. Так, розійшлися набори з чотирма україномовними виданнями дитячих книг «Країна Мумі-тролів» Т. Янсон («Видавництво Старого Лева»), а також українські переклади творів фінських авторів Анни-Лени Лаурен та Генріка Мейнандера (літературна агенція «Піраміда»). Товариство українців у Фінляндії також провело зустріч з мером міста Гельсінкі Юганом Вартіайненом та подякувало за продуктивну співпрацю і надання гранту на підтримку роботи, розповіло про свої досягнення і виклики, з якими стикаються українці у Фінляндії.

Конгрес українців Естонії та Український культурний центр м. Таллінн організували 6 липня перед будівлею посольства РФ акцію на захист культурного надбання України від знищення росією. Учасники заходу встановили перед посольством країни-агресора скульптуру, навколо якої було розміщено мішки з піском, які вже стали символом варварства російських військових проти української культури.

Громадська організація «Українська Хата в Йорданії» разом з громадою відсвяткувала у приміщенні Посольства України п'ятиріччя від дня свого створення. Гості прослухали пісні від «Клубу української пісні», а також сольні виступи молодих активістів. Перед початком святкового концерту Надзвичайний і Повноважний Посол України в Йорданії Мирослава Щербатюк звернулася до громади з вітальним словом, а також закликала діаспору допомагати Україні.

Креативні індустрії

За кордоном

Українська вишивка стала одним із ключових елементів показу осінньозимової колекції Dior у Музеї Родена (Франція), прикрасивши зал, де проходило шоу, а її авторкою виступила українська художниця Олеся Трофименко. Моделі дефілювали подіумом на тлі величезних полотен з вишитими орнаентами. Полотна було вишито вручну індійськими майстрами з Chanakya School of Craft. Створити сценографію для свого показу О. Трофименко запросила дизайнерка Марія Грація К'юрі, після того, як побачила на виставці у Римі одну з робіт художниці.

Благодійність

За кордоном

Показом історичної драми «Щедрик» режисерки О. Моргунець-Ісаєнко 26 липня у Нью-Йорку (США) розпочався перший Літній фестиваль сучасного українського кіно у рамках Всесвітнього благодійного кіномарафону на підтримку України, який проходить до 31 серпня в Українському інституті Америки. До організації заходу долучилися Генеральне консульство України в Нью-Йорку, українські кіномитці. Загалом у рамках фестивалю буде показано 11 українських повнометражних різножанрових фільмів. Зібрані під час заходу кошти спрямують на підтримку поранених воїнів-кінематографістів, а також української кіноіндустрії, що потерпає від розв'язаної росією війни.

6 липня у Варшаві (Польща) розпочався благодійний Фестиваль українського кіно просто неба, який триватиме до кінця літа. Для проведення кіносеансу обрали локацію на літній терасі бару «П'яна вишня». Фільми транслюватимуться мовою оригіналу з польськими субтитрами. Першою стрічкою фестивалю була екшен-драма «Черкаси» режисера Тимура Яценка. Наступним фільмом показали 20 липня «Додому» Н. Алієва. Дохід з показів буде перераховано на потреби Збройних сил України. Організатори події: Pijana Wiśnia i Ukraina Festiwal Filmowy.

У Ризі (Латвія) Львівський квартет кларнетів дав два благодійні концерти, зібрані на них кошти буде спрямовано на купівлю джгутів, які запобігають ве-

ликій кровотечі після поранення. Перший концерт відбувся в Архієпископському саду, а другий – у церкві святої Марії-Магдалини. У програмах прозвучали переважно джазові композиції, твори класики, а також гімн України в аранжуванні латвійського композитора та віолончеліста Карліса Аузанса. Організатор концертів та куратор – волонтерка латвійського відділення католицької благодійної організації «Карітас» Г. Кабіцина-Каб'єр.

27–31 липня Латвію з волонтерськими концертами «Стій з Україною!» відвідала Львівська національна академічна чоловіча хорова капела «Дударик». Виступи капели відбулися: у Ризькій філармонії, у Верманському парку та у Церкві Святого Франциска також у Ризі, у Лютеранській церкві Дубулти в м. Юрмала. Зібрані кошти підуть на потреби ЗСУ.

Струнна група Академічного симфонічного оркестру Закарпатської обласної філармонії упродовж семи днів виступала з благодійною метою у містах Бамберг, Хале, Байройт (Німеччина). Виступи відбулися за підтримки німецького благодійного фонду «Солідарність». У концертах українці виступали у складі зведеного хору, де також були артисти з Ізраїлю та Німеччини. Зокрема, німецькі виконавці були представлені колективом з міста Бамберг. На третьому концерті диригувала Вікторія Свалявчик-Цанько, керівник оркестру Закарпатської філармонії. Разом з музичною посланці України мали і гуманітарно-просвітницьку місію. З Ужгорода вони привезли виставку світлин, на яких зафіксовано нищення вітчизняних закладів культури.

Харківський кросовер-оркестр Prime Orchestra продовжив благодійний тур Європою на підтримку України у німецькому регіоні Нижня Саксонія – музиканти зіграли благодійні концерти в Ганновері, Айнбеку, Оснабрюку та Вольфенбюттелі. Ці міста прихистили багатьох українців з початку військової агресії рф. На своїх заходах Prime Orchestra не лише виконували світові хіти та українську музику у власному симфонічному аранжуванні, а й демонстрували відео квітучого та розвиненого Харкова до 24 лютого і те, що з ним зробила військова агресія рф, залучали допомогу Україні та рідному місту.

«Колискові для України» – під такою назвою у місті Устронь в Польщі відбувся благодійний концерт польської співачки Йоанни Кондрат у супроводі симфонічного оркестру «Артис» та хору дітей з України. Унікальні малюнки для благодійного проекту створив український політичний карикатурист Олексій Кустовський. Їх можна було побачити на сумках для дітей, які продавали на концерті. Зібрані кошти доброчинці перекажуть на рахунок польського санаторію «Нарцис» Uzdrowisko Ustron, де перебувають 120 дітей, які разом із своїми родинами знайшли прихисток від війни. Підтримку проекту надали Фонд TEN CZAS, компанії Cisowianka Perlage, «Потяг до добра» та «Спільна мета».

У римській галереї Умберто Мастроанні (Італія) пройшла виставка творів сучасного українського мистецтва у межах мистецького проекту We&World за підтримки Львівської обласної військової адміністрації. Її головною метою було привернення уваги до війни, а також зібрати кошти на допомогу українцям. Відвідувачам представили 75 творів живопису, скульптури, графіки та кераміки таких авторів, як М. Шимчук, Л. Медвідь, Б. Пікулицький, Р. Патик, О. Патик, М. Ступінський, А. Лисик, І. Ковалевич та ін.

Благодійну виставку «Точка в часі. Монолог» було відкрито 21 липня у галереї Imaginart gallery в Барселоні (Іспанія). Ініціювала створення цього проєкту його куратор – українська художниця Аглая Ногіна. Експозицію склали роботи 13 українських художників, які працювали разом у Києві до російського вторгнення, а нині знайшли притулок у безпечніших містах. Це – А. Лелюк, Л. Вербіна, А. Верещака, О. Щербак, Р. Ногін та інші. Автори створювали свої роботи спеціально для виставки упродовж 2 місяців війни. Усі виручені кошти з продажу картин пожертвують на ЗСУ.

Благодійна ініціатива Saint Javelin (започаткована канадійським журналістом Крістіаном Борисом) виставила на аукціон картину «Маріупольська Богоматір» («Our Lady of Mariupol») українського художника й ілюстратора М. Паленка. Її він створив як данину поваги захисникам «Азовсталі». Аукціон тривав 28–30 липня. У коментарях під постом в Instagram кожен міг зробити ставку та позмагатися за цю картину. Кошти, виручені від її продажу, спрямують ЗСУ.

10 липня у столиці Франції відбулася друга благодійна вечерея від всеукраїнського благодійного фонду «Дорога миру», під час якої збирали кошти на потреби захисників українського міста Миколаїв. На захід були запрошені французькі бізнесмени, політики, зірки шоубізнесу та іноземні дипломати. Одним з гостей вечереї став французький письменник і режисер Фредерік Бегбедер. Під час події пройшов благодійний аукціон з ексклюзивними лотами. Серед них – поштові марки про російський корабель («Затонув чи Утопився»), картини Гліба Франка, Роси Ройс, Наталії Багацької та Віри Грабар тощо.

У Стокгольмі (Швеція) було організовано перший благодійний фестиваль української культури, програма якого включала велику кількість перформансів з українськими піснями та танцями, різні майстер-класи, а також ярмарок робіт українських майстринь і виробників (українські віночки, вишиванки, різні прикраси, речі з українською символікою тощо). Фестиваль проходив на благодійних засадах: частина виручених коштів піде на гуманітарну допомогу для постраждалих від воєнних дій та на потреби ЗСУ. Разом з організаторами заходу на його відкритті зі вступною промовою виступив Надзвичайний і Повноважний Посол України у Королівстві Швеція Андрій Плахотнюк.

31 липня відбувся благодійний захід «Пізнай Україну», метою якого було ознайомити якомога більшу кількість японського населення міста Нагоя та префектури Аїчі з культурою України та зібрати пожертви для потерпілих від війни, зокрема для дитячих закладів Запоріжжя. Захід організувала за підтримки Посольства України в Японії Японсько-українська культурна асоціація. У програмі – виставка малюнків і фотографії дітей України, майстер-класи з вибійки і петриківського розпису, продаж сувенірів тощо.

У португальській книгарні Livraria Lello відбувався збір коштів з продажу перекладу українською мовою видання «Маленького принца» Антуана де Сент-Екзюпері, щоб передати UNICEF на допомогу українським дітям.

Мистецькі заходи В Україні

X Міжнародний фестиваль Бруно Шульца проходив 7–12 липня в Дрогобичі Львівської області – місті, де народився відомий польський письменник і художник єврейського походження. Цього року фестиваль мав дві частини: польську, яка проходила в Любліні 7–10 липня, та українську, що відбувалася в Дрогобичі 12–17 липня. Цьогоріч фестиваль було присвячено 130-й річниці з дня народження митця і 80-й річниці його смерті. Під час фестивалю проводився благодійний збір коштів на ЗСУ. А його програма складалася з двох частин: перша відбулася в Україні, а друга – в Польщі. Серед організаторів події – Товариство „Фестиваль Бруно Шульца” (Люблін) і Педагогічний Університет у Кракові. Українську частину фестивалю було урочисто відкрито у Львівському академічному обласному музично-драматичному театрі ім. Юрія Дрогобича. Загалом на різних локаціях міста відбулися численні заходи. Серед них – поетичний цикл «Україна віршів/вірші в укриттях», який курував співорганізатор фестивалю Павло Прухняк, польський професор гуманітарних наук, літературознавець, антрополог літератури, літературний критик. До нього долучилися польські поети Яцек Подсядло та Марцін Сендецький. Уперше на фестиваль завітав письменник Анджей Стасюк, щоб своєю присутністю виявити солідарність і підтримку Україні. У рамках фестивалю, зокрема, відбувся також відеозв'язок із перекладачами Шульца та шульцознавцями зі світу «Шульц, тобто світ» (зокрема, з Бразилії, Чехії, Франції, Іспанії, Японії, Тайваню, США, Угорщини, Великої Британії, Італії, Хорватії, Сербії, Грузії, Греції).

За кордоном

7–10 липня в Любліні (Польща) тривала перша частина X Міжнародного фестивалю Бруно Шульца. Події люблінської частини фестивалю проходили в культурних осередках міста: Центрі Зустрічі Культур, Центрі Культур та Осередку «Брама Гродська». Програма включала: виставку «Іти крізь безмір липневої ночі до світлої смуги світанку», концерт гурту Babooshki (Варшава), виставу українською мовою «Ніч Гельвера» за драмою Інгмара Вілквіста (режисери Юрій Федчук та Олександр Король, переклад Лесі Ратинської, постановка Львівського академічного обласного музично-драматичного театру ім. Юрія Дрогобича), зустріч з Катериною Бабкіною та Вікторією Амеліною (розмова українською, переклад польською мовою), перформативне читання оповідання польською мовою та в українському перекладі Юрія Андруховича: Зоя Барановська, Анна Прухняк.

За участі Надзвичайного і Повноважного Посла України у Словацькій Республіці Ю. Мушки, міністерки культури Словацької Республіки Н. Міланової та генерального директора Словацького національного музею Браніслава Паніса у Братиславському Граді, що в історичній частині столиці Словаччини, відбулося відкриття фотовиставки «Дивись! Маріуполь!», яка наочно демонструвала злочини армії рф в Україні. Презентація цього проекту стала можливою завдяки співпраці Національного музею історії України у Другій світовій війні та Словацького національного музею. Основою виставки стали фотографії ма-

ріупольця, журналіста В. Твердохліба, які він зробив на смартфон, коли намагався вижити в умовах гуманітарної катастрофи. До учасників заходу онлайн звернувся міністр культури та інформаційної політики України О. Ткаченко. Виставку відкрито для відвідування до жовтня.

Знищену в Україні військову техніку російських окупантів було виставлено на огляд 11 липня у центрі Праги на Летенській рівнині в районі Прага 7. Експонувалися російський бойовий танк Т-90, артилерійські установки, протитанкові системи, зенітно-ракетний комплекс «Бук», а також залишки ракет, які Росія випустила по українських містах. Серед організаторів заходу – Міністерство культури та інформаційної політики України, Міністерство внутрішніх справ і оборони Чехії. Співорганізаторами проєкту виступили Міський район Прага-7, Міський район Прага-1, Посольство України у Празі.

У штаб-квартирі НАТО в Брюсселі (Бельгія) було відкрито виставку Russian War Crimes House («Дім військових злочинів Росії»), яка раніше, у травні, експонувалася на Всесвітньому економічному форумі в Давосі. Ця виставка включала відеороботу О. Сая та фотографії М. Чернова, Ф. Чанга, М. Дондюка, П. Дорогого, Є. Лукацького, М. Палінчака, П. Сазонова і Є. Завгороднього. На відкритті заходу були присутні голова Місії України при НАТО Н. Галібаренко і мер Мелітополя Запорізької області І. Федоров. Глава Офісу Президента України Андрій Єрмак і Посол з особливих доручень МЗС України Антон Кориневич також звернулися до присутніх по відеозв'язку.

На виставці «Бідства війни. Гоя і сучасність» у віденській галереї «Альбертіна» (Австрія) поруч з відомим циклом офортів Ф.-Х. де Гої було розміщено роботи українського фотожурналіста, документального фотографа М. Палінчака, який публікувався в The New-York Times, Esquire, The Guardian. Від початку повномасштабного вторгнення він знімає війну в Києві та області, зокрема, одним із перших зайшов до деокупованої Бучі.

У Стамбулі (Туреччина) стартував 23-й міжнародний культурний та мистецький фестиваль, який проводив район Бюйюкчекмедже. Фестиваль триватиме до 7 серпня. Україну на ньому представляли: Світлана Погонєць з Тульчина Вінницької області (презентувала традиційну кераміку), Олександра Пренко з Кропивницького (килимарство), Ольга Філатова з Києва (вишивка гладдю та вишивані хустки), Руслана Гончарук з Чернівців (ткацтво). Художниця і майстриня Анна Скоробагатько з Анкари представила на фестивалі власні вироби з шовку, виконані в техніці холодного та гарячого батику.

2 липня перед посольством росії у Гаазі (Нідерланди) команда Медійної ініціативи за права людини спільно з нідерландською фундацією Get Together for Ukraine провели артперформанс «Україна. Після вторгнення». На ньому було представлено кілька фотографій українських фоторепортерів з однойменної виставки, що експонувалася у галереї Binnenhofzaal.

Музика

В Україні

Вже всьоме у стінах Львівської національної філармонії імені Мирослава Скорика проходив Міжнародний фестиваль літньої пори Pizzicato e Cantabile (в

перекладі з італійської означає «Щипати і співати»), який розпочався 28 липня та триватиме до 7 серпня. У програмі фестивалю – 9 концертів музикантів з України, Польщі та Франції.

За кордоном

На знак солідарності з жертвами війни в Україні «Метрополітан Опера» в Нью-Йорку (США) та Велика опера у Варшаві (Польща) сформували «Український оркестр свободи» під керівництвом канадсько-української диригентки Кері-Лінн Вілсон. До його складу входять 75 музикантів із симфонічних і філармонічних оркестрів з Києва, Львова, Харкова, які були змушені залишити батьківщину через повномасштабну агресію росії. З 28 липня колектив вирушив у європейське та американське турне, яке триватиме до 20 серпня. Воно розпочалося у Польській національній опері, 28 липня, та включало телевізійний виступ на BBC Proms у Лондоні 31 липня. Гроші, зібрані від туру, підуть на підтримку українських артистів. Турне організовано за підтримки Міністерства культури та інформаційної політики України, Міністерства закордонних справ України та Державного агентства України з питань мистецтв та мистецької освіти.

3 липня у швейцарському Санкт-Галлені відбувся третій концерт із циклу *Im Spiegel* («У дзеркалі»). Така назва пояснює концепцію концертної серії, що полягає у показі української музики швейцарському слухачеві та швейцарської – українському. Організатори акції – Юлія ді Белла та Міхеїл Менабде. Ідея «дзеркала» виникла ще до початку російсько-української війни, тож один із концертів мав відбутися у Національній філармонії України (Київ). Таким чином слухачі мали б «побачити у дзеркалі» музичні портрети інших культур: українці – швейцарського композитора Альфонса Карла Цвікера, швейцарські – українських композиторів на чолі із В. Сильвестровим. Приводом для проведення циклу концертів саме цього року стали ювілейні дати двох названих представників швейцарської та української музики: 70-ліття та 85-ліття композиторів, відповідно. У програмах концертів прозвучали твори В. Сильвестрова, В. Польової, С. Луньова та М. Шалигіна. Композиції прозвучали у виконанні оркестру *Sinfonietta St. Gallen* (художній керівник Елена Нефф Жунке), під орудою грузинсько-українського диригента Міхеїла Менабде. Більшість складу оркестру – українські музиканти, які виїхали за кордон після початку повномасштабного вторгнення росії.

15 липня у Відні (Австрія), у храмі Церкви Пресвятої Родина парафії Нойоттакрінг, відбувся концерт «*Music for the future: Ukraine. Slovenia. Europe*» за участі молодих українських музикантів, які були змушені покинути Батьківщину через війну. Симфонічний оркестр під керівництвом диригентки Оксани Ліннів виконав твори українських та європейських композиторів.

Міська рада Медісона, штат Вісконсін (США), постановила, що 19 липня у місті святкуватимуть «День *DakhaBrakha*». Саме в цьому місті український етногурт колись відіграв свій перший концерт у Сполучених Штатах Америки. «ДахаБраха» якраз перебувала у своєму 20-му північноамериканському турі. Перший концерт відбувся у Клівленді, а якраз 19 липня – у Медісоні.

Театр В Україні

31 липня на основній сцені Київського національного академічного Молодого театру відбулася прем'єра музичної казки для дітей і дорослих «Цап-кацап». Творче прочитання казки «Коза Дереза» здійснив режисер А. Білоус за авторським текстом І. Малоліти (музика – Іллі Чопорова). Захід відбувся в рамках проєкту #ZMINA_2_0 Фонду «Ізоляція» за фінансової підтримки ЄС.

В Україні започаткували бібліотеку Ukrainian Drama Translations, в якій зібрано колекцію перекладів сучасних українських п'єс п'ятьма мовами. Проєкт створено Українським інститутом для того, щоб допомогти режисерам з усього світу знаходити якісні переклади для власних постановок. Кожний включений до бібліотеки текст супроводжується англomовною карткою-паспортом зі стислим синопсисом та інформацією про автора і перекладача. Сайт надає можливість ознайомитися з великою частиною змісту, але повний текст для читання, комерційного або некомерційного використання можна отримати безпосередньо у правовласників, чії контакти містяться на перших сторінках п'єс та на особистих авторських профілях. Бібліотека передбачає постійне оновлення фондів. На сайті можна знаходити необхідні п'єси за мовою, жанром, періодом написання, темою, обсягом тексту чи кількістю персонажів. Кожен із текстів супроводжується англomовним синопсисом та інформацією про автора та перекладача. Партнери проєкту: UKRDRAMAHUB, Worldwide Readings Project та Birbeck Center for Contemporary Theater. Бібліотека створюється за фінансової підтримки International Relief Fund МЗС Німеччини та Goethe-Institut в Україні в межах проєкту «Театральні вікна. Work in progress», що реалізує громадська організація «Театр на Жуках».

За кордоном

26 липня український гурт Dakh Daughters разом із режисером Владом Троїцьким виступав у межах закриття 76-го театрального фестивалю в Авіньйоні (Франція) у виставі артдиректора фестивалю Олів'є Пі «Miss Knife and her Sisters». До вистави також долучилась бенінська джазова співачка Анжеліка Кіджо. Виступ супроводжував Національний симфонічний оркестр Авіньон-Прованс на чолі з диригентом Самуелем Жаном. Виступ став унікальною міжнародною колаборацією, що була створена спеціально для останнього дня фестивалю. Під час виступу український гурт говорив зі сцени про війну в Україні та про перемогу. Окрім Dakh Daughters, на фестивалі виступав львівський Театр Лесі Українки, який 13 липня показав виставу «Imperium delenda est».

Театр драми і комедії на лівому березі Дніпра (Київ) 28 і 29 липня показав прем'єру британської комедії «З цією виставою щось не так» на сцені театру Daile у Ризі (Латвія). У виставі були задіяні актори Театру драми і комедії на лівому березі Дніпра – А. Ісаєнко, Д. Олійник, Д. Соловійов, І. Ткаченко, К. Качан, К. Олексенко, М. Тихомиров, О. Соколов, С. Кияшко та актор Київського академічного театру «Золоті ворота» О. Пастух. Для українців відвідування було безкоштовне, адже від гонорарів актори відмовилися.

2 липня в Берліні (Німеччина) відбувся другий дебют Українського театру, створеного після початку росією війни проти України навесні цього року як особливого способу культурного спротиву й оборони українських цінностей поза межами України. Ядро Українського театру склали режисер П. Кравців, актриса і театральний педагог І. Волошина з Харкова та продюсерка і активістка О. Снідалова. З числа волонтерок та новоприбулих жінок до Німеччини було сформовано дорослу трупку, якій під керівництвом досвідчених режисера та актриси вдалося всього лише за 2 місяці створити сучасну виставу «Вакуум». Її прем'єра відбулася 25 червня на малій сцені театру Volksbühne.

Кіно

В Україні

23 фільми з Бельгії, Іспанії, Німеччини, США, Франції, Італії, Хорватії, Нідерландів було представлено цього року у міжнародних програмах X Міжнародного фестивалю позитивного кіно «Кіносараї», який проходив 28–31 липня в Києві. Зарубіжні фільми-учасники здобули перемогу в ряді категорій: найкращий фільм міжнародного ігрового конкурсу – «Хороший хлопчик» М. Пономарьової (Україна, Нідерланди); найкращий фільм у міжнародному документальному конкурсі – «Далія. Кіно та забуття» режисера Артуро Дуеньяса Херреро з Іспанії; найкращий анімаційний фільм – «Самсара» Джонатана Мерфі та Мірони Мари (Ірландія); найкращий фільм конкурсу «Сталий розвиток» – документальна робота «Відродження річок» режисерів Крістофера Картера та Рали И Летема зі США; найкращий фільм конкурсу підліткового кіно – «Голос Генрієти» Мат'є Гавро (Канада). Фільмом закриття ювілейного «Кіносараю» обрали документальний «Чорнобиль: Втрачені стрічки», створений Top Hat Productions спільно зі Sky Studios. Режисер і продюсер – британець Джеймс Джонс.

КП «Київкінофільм» у співпраці з Литовським кіноцентром та Посольством Литви в Україні організували «Вечір пам'яті литовського актора Регмантаса Адомайтиса» (актор відійшов у небуття 20 червня 2022 року у Вільнюсі). У кінотеатрі «Ліра» можна було переглянути стрічку «Почуття» (1968). Фільм демонструвався литовською мовою із українськими субтитрами. Роль Каспараса – одна з найвідоміших робіт актора. Фільм знято за романом «Клятий кряж» Егонса Лівса.

Стрічку режисера І. Тимченка «Киснева станція» про Мустафу Джемілева та фільм Р. Бондарчука «Редакція», знятий на окупованій нині Херсонщині, було відібрано до числа 11 проєктів-переможців відбору Чеського кінофонду в категорії міноритарної копродукції. Стрічка Тимченка отримала €80 тис. Чеську сторону виробництва представила компанія Silk Film та продюсерка Альжбета Яначкова. Фільм Бондарчука отримав €100 тис., за підтримки компанії MasterFilm та продюсерки Дагмар Седлачкової. Обидві кінороботи було створено за сприяння Держкіно України.

Міжнародний фестиваль документального кіно про права людини Docudays UA та німецька кіноакадемія Deutsche Filmakademie e.V. започаткували стипендійну програму «FILMBOOST» в межах діяльності ініціативи

DOCU/HELP для кінематографістів. У Docudays UA зазначають, FILMBOOST – це можливість для сценаристів, кінематографістів, продюсерів працювати над документальними або ігровими кінопроектами, які можуть стати авторськими мистецькими висловлюваннями, що осмислюють події війни та її наслідки, а також українську дійсність на політичному, суспільному, економічному, правовому та особистісному рівнях.

За кордоном

Українські кінострічки здобули ряд перемог на фестивалях за кордоном. Так, «Носоріг» Олега Сенцова став найкращим у головному конкурсі повнометражних фільмів 51-го фестивалю «Любуське кіноліто», що відбувався у Лагуві (Польща) та отримала гран-прі фестивалю – «Золоте гроно». Дебютний фільм «Ти – космос/U are the Universe» П. Острікова став переможцем професійної секції Work in Progress Одеського міжнародного кінофестивалю. Через повномасштабну війну частина індустрійної секції ОМКФ пройшла на 56-му Міжнародному кінофестивалі у Карлових Варах (Чехія). Картина «Памфір» Д. Сухолиткого-Собчука отримала нагороду на 29-му Фестивалі європейського кіно в м. Палич (Сербія). Стрічку відзначено нагородою «THE PALIC TOWER» за найкращу режисуру від міжнародного журі та спеціальною відзнакою від журі FIPRESCI. А «Бачення метелика» Максима Наконечного відзначено на цьому ж фестивалі міжнародним журі, як найкращий фільм у конкурсній програмі «Паралелі та зустрічі».

Панельна дискусія «Вплив війни в Україні на міжнародну кіноіндустрію» відбулася 4 липня в рамках 56-го Міжнародного кінофестивалю у Карлових Варах (Чехія). Участь в обговоренні взяли Симона Бауман (German Films), Улдіс Чекуліс (VFS Films), Павліна Зіпкова (Czech Film Commission), Дагмар Седлачкова (Masterfilm), І. Савиченко (Directory Films) і Д. Бассель (Moonman, Docudays UA), модерувала розмову Іванна Хіцінська. Продюсер Улдіс Цекуліс зазначив, що важливо, щоб українське кіно було репрезентоване у світі й важливо для цього влаштовувати покази стрічок та обговорювати їх з авторами. Він також погодився з тезою, що українці мають всі права закликати до бойкоту російської культури.

Британська прем'єра українського повнометражного документального фільму «Будинок „Слово”» режисера Т. Томенка відбулася у найстарішому кінотеатрі Лондона. Стрічка стала фільмом-закриттям на Міжнародному кінофестивалі «Я розкажу». Її глядачам презентували Т. Томенко, співпродюсер Р. Мартинюк та представниця Міжнародного благодійного фонду «Солідарність» А. Петровська.

До 30-річчя відновлення дипломатичних відносин між Грузією та Україною було приурочено показ фільму «Перші 100 днів війни в Україні» Т. Чагелішвілі в одному з кінотеатрів Тбілісі. У фільмі представлено розповіді грузинських журналістів телекомпанії «Руставі 2» про побачене в найгарячіших точках в Україні.

Світовий кінодистрибутор Universal Pictures Content Group придбав права на показ українського анімаційного фільму «Мавка. Лісова пісня» у Франції та

інших франкомовних країнах. Мультфільм разом із саундтреком матиме французький дубляж. Раніше мультфільм було продано понад 20 країнам – зокрема, Італії, Іспанії, Польщі, Фінляндії, країнам Близького сходу.

У Латвії у тісній співпраці з українками – актрисою та співачкою Л. Барановою, а також перекладачками Л. Мельник та О. Кротюк – зняли дитячий серіал українською «Тутині скарби». Творець серіалу – Марта Силецька. Він доступний на ютуб-каналі «Ausma» і розрахований на дітей 2–6 років. Ця стрічка у цікавій формі пояснює юним глядачам різні питання, зокрема і потенційно тривожні ситуації, з акцентом на захоплення, залучення, навчання та створення позитивних емоцій у дітей.

Візуальні мистецтва

В Україні

PinchukArtCentre представив у партнерстві з антверпенським Музеєм сучасного мистецтва М НКА та урядом Фландрії (Бельгія) масштабну групову виставку українських і зарубіжних митців «Коли віра зрушує гори». Для експозиції було надано понад 40 творів іноземних художників. В експозиції твори з бельгійської колекції вступають у діалог із роботами українських митців, більшість яких була створена під час війни. З колекції М НКА, що є частиною колекції фламандської, було представлено, зокрема, роботи таких митців, як Франсіс Аліс (Бельгія), Хусейн Бахрі Алптекін (Туреччина), Бабі Бадалов (Азербайджан), Джеймс Лі Баєрс (США), Шила Гауда (Індія), Берлінде де Брьойкере (Бельгія), Марлен Дюма (Південна Африка), Ян Кокс (Нідерланди/Бельгія), Барбара Крюгер (США), Керрі Джеймс Маршалл (США), Алмагуль Менлібаєва (Казахстан), Отобонг Нканга (Нігерія), Вільгельм Сасналь (Польща), Алан Секула (США), Адріан Тіртью (Бельгія), Люк Тюйманс (Бельгія), Ян Фабр (Бельгія). Цього ж дня відкрилася виставка Russian War Crimes («Російські воєнні злочини»), вписана в контекст експозиції «Коли віра зрушує гори». Проєкт Russian War Crimes став фінальною точкою траєкторії згаданої виставки, при цьому окремі роботи зустрічали відвідувачів відразу на вході до PinchukArtCentre. Фотографії, що увійшли до експозиції Russian War Crimes, були зроблені в різних куточках нашої держави від першого дня вторгнення і до початку липня.

Ужгород став чотирнадцятим містом, куди завітала міжнародна виставка політичних і антивоєнних карикатур «Російський військовий корабель, іди на***!», яка вмістила понад 300 робіт авторів з понад 15-ти країн світу: України, Ізраїлю, Польщі, Греції, Німеччини, Румунії, Індії, Італії, Швеції, Нідерландів, Франції, Австрії, Мексики та ін. Мета виставки – привернути увагу суспільства до проблематики війни та її наслідків через гумор, висміювання ворога.

У Рівненській обласній бібліотеці працювала виставка «Сьогодення світу на світлинах фотографів з 25 країн світу». Її відкриття супроводжувалося нагородженням переможців VIII Міжнародного конкурсу репортерської фотографії Life Press Photo 2022. Найвищу нагороду конкурсу отримав іспанський фотограф Arce Celestino за світлину «Український солдат патрулює аеропорт в Гостомелі».

Генеральне Консульство Республіки Польща у Луцьку, Інтеграційний центр «Замлиння», Волинська організація Національної спілки художників України та Музей волинської ікони виступили організаторами виставки ікон та сакрального мистецтва в Луцьку. Це роботи з міжнародних пленерів, що відбувалися у 2011–2019 роках в інтеграційному центрі села Замлиння на Любомльщині. Близько 80 з них представили на виставці. Частина їх авторів – з Польщі.

27 липня київська організація Національної спілки художників України, Україно-болгарський культурний центр «Сердіка», International art gallery (Болгарія) та галерея «Митець» презентували онлайн виставку «Вібрації» болгарського художника Анастаса Камбурова та української художниці болгарського походження Лариси Пуханової.

У Культурно-археологічному центрі «Пересопниця» на Рівненщині було відкрито виставку ізраїльської художниці Мірі Брагінські «Єрусалимські нотатки».

За кордоном

13 липня відкрилась Міланська Трієнале архітектури, дизайну та мистецтва. На ній було представлено Український павільйон – «Планета Україна». Яскраві представники сучасної української культури з образотворчого мистецтва, архітектури, театру, музики, кіно, літератури, фотографії, педагогіки та філософії візьмуть участь в подіях українського павільйону протягом цього року. Павільйон складається з ряду виставок. Окрім симпозіумів, які супроводжували проєкт у весняні місяці, на виставці в приміщенні Трієнале проходять заходи, присвячені, зокрема, українським музиці, кіно, літературі, філософії, архітектурі, театру, танцю, візуальному мистецтву, фотографії, освіті. Програма триватиме до грудня. Кураторами цього проєкту стали автор мистецтвознавчих видань Джанлуїджі Рікуператі, акторка Лідія Ліберман і піаністка Анастасія Стовбир. Підтримку в реалізації Павільйону надали Президент Трієнале Стефано Боєрі та міністр культури Італії Даріо Франческіні.

Здобутки графічного мистецтва двох країн – Італії та України було представлено на спільній виставці «Знаки миру», що відбулася під патронатом Генерального консульства України у Мілані та дирекції з культури міста Мілан. Куратори виставки – Luciano Rossetto та Patrizia Foglia, у співпраці з Олесєю Джураєвою. До уваги відвідувачів було представлено твори 20-ти українських і 20-ти італійських митців. Це художники різного віку, які працюють в різних техніках – ліногравюра, літографія, офорт, сучасні техніки друку.

З 7 до 15 липня в Амстердамі (Нідерланди), а з 23 по 31 липня в Брюсселі (Бельгія) працювала виставка «Захоплений дім» – 50 різноманітних історій війни від сучасних українських митців: свідчення та спогади, виражені у понад 200 творах: фотографіях, скульптурах, інсталяціях, цифрових роботах художників, які залишилися жити та працювати в регіонах, де точилися чи тривають бойові дії. Проєкт за сприяння Міністерства закордонних справ України, Міністерства культури та інформаційної політики України та Держмистецтв організувала українська агенція культурного менеджменту PORT.

Експозицію картин українського художника М. Сидоренка «Надія» відкрили у Парижі (Франція) Жан-П'єр Лекок, мер 6-го округу Парижа, та Вадим Омельченко, Надзвичайний і Повноважний посол України у Франції. Вона ретроспективна, 80 картин – це 4 роки роботи майстра. Куратором став французький історик мистецтва Крістіан Нурберген.

У Гаазі (Нідерланди), в Музеї комунікації, проходила виставка «Образ війни: 100 днів війни в Україні у світлинах та карикатурах». Представлені на ній роботи українських та іноземних митців, карикатуристів і фотографів, зображували перші сто днів російсько-української війни. Виставку створено пресагентством ANP, Музеєм комунікації та платформою карикатуристів Cartoon Movement за підтримки муніципалітету Гааги.

У Брюсселі за сприяння Європейської служби зовнішніх дій та Єврокомісії, а також завдяки уряду Бельгії та керівництва Брюссельського королівського музею мистецтв та історії було відкрито виставку «Розгорнуті пейзажі». На ній було представлено роботи 42 українських митців різних поколінь, тож виставка показувала історію розвитку українського мистецтва за більш, як тридцять років.

У м. Бангкок в Таїланді було розгорнуто виставку українських митців «Україна – колыска героїв». Експозиція складалася з трьох тематичних частин. Перша частина – роботи українського графіка та ілюстратора О. Чебікіна (на них – українські козаки як символ споконвічної боротьби). Друга частина – серія світлин, зроблених українськими військовими, зокрема, фото Д. Козацького з «Азовсталі». Третя частина виставки – картини франківчанки М. Пітчук «Мотанка – духовна берегиня».

У Швеції експонувалася виставка артспільноти з Херсона, яка вивезла свої картини з окупації. В експозиції – роботи С. Серка, М. Загурської, М. Таріш, М. Гришка, С. Радіонова, О. Паранченко та К. Терещенка.

Галерея «Fridman Gallery» у Нью Йорку відкрила групову виставку «Жінки на війні», що включала роботи 12 художниць, які відчували на собі наслідки війни в Україні або стали біженками у різних країнах Європи. Переважну частину експонованих творів (картини, малюнки, фотографії та відео) було створено за останні 8 років. Учасниці: Ж. Кадирова, В. Ралко, А. Кахідзе та ін.

Авторські виставки українських митців було розгорнуто: у Військовому музеї Афін (Греція) – графіки О. Лантухова «Герої 1821» ; в артпросторі «Кахан» у Будапешті (Угорщина) – кераміки Ю. Мусатова «Мої вибухи» ; у Посольстві Латвії у Польщі – картин директорки Кременчуцької міської художньої галереї О. Бойко «Цінності України».

Українець О. Нікітенко виграв конкурс на створення артінсталяції для штаб-квартири компанії Ваукар, яка виробляє безпілотники Ваурактар. Арт-об'єкт встановлять на площі перед будівлею Національного технологічного центру Оздеміра Байрактара від Ваукар у Стамбулі (Туреччина).

Музейна справа. Охорона пам'яток В Україні

11 липня відбулася зустріч із представниками Міжнародної ради пам'яток та видатних місць (ICOMOS), Міжнародного центру з дослідження збереження та реставрації культурних цінностей (ICCROM) та організацією Aliph Foundation. Міністр культури та інформаційної політики О. Ткаченко, заступники міністра К. Чуєва та А. Бондар та генеральний директор Національного меморіального комплексу Героїв Небесної Сотні – Музею Революції Гідності, учасник ініціативи Штаб порятунку спадщини Ігор Пошивайло обговорили з Президенткою ICOMOS Терезою Патрісіо та іншими учасниками місії програму заходів реагування на надзвичайні ситуації, надання першої допомоги та заходи з документування і збереження культурної спадщини у воєнний час та відновлення після війни. Одним з ключових завдань обговорення було узгодження інструментів та потужностей, необхідних для реагування на виклики воєнного часу та стратегії відновлення. Також учасники місії відвідали Національний музей мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків, національні заповідники «Києво-Печерська лавра» та «Софія Київська», а також деякі інші об'єкти та меморіальні місця у центрі міста.

ЮНЕСКО і волонтерський проєкт Museum for Change підписали контракт, що передбачає виділення гранту обсягом 98 тис. дол. на реалізацію окремих проєктів. Грант отримують, зокрема, Одеський художній музей, Одеський музей сучасного мистецтва, Державний архів Одеської області та департамент культури Одеської ОВА.

Український інститут спільно з USAID (Агентство США з міжнародного розвитку) запустили міжнародну кампанію «Листівки з України», яка покаже світові зруйновані пам'ятки нашої країни. Мета кампанії – розповісти про шкоду українській культурі, яку було завдано росією під час повномасштабного вторгнення в Україну. У рамках проєкту буде випущено понад 100 листівок про об'єкти культурної спадщини з різних куточків нашої країни.

8 липня в Національному музеї історії України у Другій світовій війні представили виставку «Ленд-ліз. Перезавантаження». Експозицію присвячено історії мілітарної та економічної співпраці країн антигітлерівської коаліції в роки Другої світової війни та держав вільного світу під час російсько-української війни, що досі триває. Серед експонатів – предмети із фондів Національного управління архівів та документації (США) й Бібліотеки Конгресу (США). Загалом представлені фото, документальні свідчення, предмети образотворчого мистецтва, речі, зброя та інші експонати відображають історію Другої світової війни та боротьбу українського народу за незалежність і державний суверенітет у наш час. Значну частину артефактів було представлено для публічного огляду вперше.

Національний музей Голодомору-геноциду презентував цифровий архів листів іноземного інженера Джері Бермана, який був свідком Голодомору в Україні у 1932–1933 роках і описав в епістолах деталі з життя робітників. Комплекс джерел з історії України, знайдений британкою Алісон Маршал на горіщі будинку свого дідуся – однокурсника Бермана, став предметом обговорення

на онлайн-конференції «Історія Голодомору з листів з горища», проведеній Музеєм Голодомору. Інформація у листах Джері Бермана засвідчує деталі перебігу Голодомору-геноциду, подані з позиції мимовільного свідка. Серед спікерів заходу – Сара Нестерук – британська художниця, аніматорка, авторка проєкту «Рецепти хліба», викладачка в Університеті Гаддерсфілда.

У Вінницькому обласному краєзнавчому музеї 7 липня відбулося відкриття виставки «Лендарт і археологія: Україна-Литва», яка розповідає справжню середньовічну історію півдня країни й розвінчує пропагандистські міфи про так звану «новоросію». Демонструвалися унікальні артефакти – знахідки Південної середньовічної експедиції Інституту археології НАН України, яка з 2016 року щороку проходила в Тягині Херсонської області. Проєкт є результатом співпраці ГО «Центр культурного розвитку «Тотем», ГО «Культурний центр Україна-Литва», Музею історії Акмяне. За сприяння Інституту археології НАН України, Археологічного музею НАН України, Вінницького обласного краєзнавчого музею, ГО «Лабораторія актуальної творчості» (м. Вінниця).

Фонд збереження сакрального мистецтва України та Міжнародна рада з питань пам'яток та визначних місць (ICOMOS) у партнерстві зі Всесвітнім фондом пам'яток передали 440 вогнегасників з водяним туманом для захисту українських дерев'яних церков під час війни. Вогнегасники розповсюджуватимуть Центр порятунку культурної спадщини у Львові, Штаб порятунку спадщини (HERI) у Києві та Український національний комітет ICOMOS.

За кордоном

1 липня на 5-му позачерговому засіданні Міжурядового комітету з охорони нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО елемент «Культура приготування українського борщу» внесено до Списку нематеріальної культурної спадщини, що потребує негайної охорони.

Аудіогіди українською мовою в рамках проєкту першої леді України О. Зеленської, працювали у ряді культурних пам'яток світу: у палаці-музеї Шарлоттенбург у Берліні (Німеччина), у музеї образотворчого мистецтва у швейцарському Базелі та у Музеї Королівського палацу (Палацу Грашшалковичів) в угорському місті Геделле.

У рамках партнерських ініціатив перших леді України та Франції Посольство України започаткувало цикл екскурсій для українських дітей до музеїв та визначних місць Франції. Так дружина Посла Наталя Омельченко за підтримки французьких партнерів і волонтерів організувала першу поїздку групи українських дітей до Версалю. У юних гостей також була змога випробувати перший у Франції україномовний аудіогід, який у квітні минулого року у Версалі запустили Олена Зеленська та Бріжіт Макрон.

48-годинний міжнародний марафон створення комп'ютерних ігор, присвячений культурній спадщині України, «United with Ukraine Game Jam», розпочався у Центрі розвитку креативних індустрій у Варшаві 8 липня. Ця подія організована спільно з Департаментом культурної спадщини США. Тож вона має міжнародний характер, польсько-американсько-український. У заході взяли участь 350 учасників з 16 країн світу, з них – понад 150 офлайн, решта – онлайн.

Центр розвитку креативних індустрій був створений 1 червня цього року. Його місія полягає в підтримці розвитку польського сектору креативних індустрій.

23 липня під час щорічного заходу Програми транскордонного співробітництва, що фінансується з фондів Європейського Союзу, делегація працівників культури Луцької громади на чолі з директором департаменту культури міської ради Т. Гнатів презентували унікальну культурну спадщину Луцька у Замості (Польща). На заході департамент культури представив два проекти, що реалізуються у Луцьку в рамках Програми: «Спільна культурна спадщина: відродження фольклору українсько-польського прикордоння»; «Розвиток польсько-українського співробітництва на основі культурної спадщини». У заході взяли участь фольклорний гурт «Чачка» Палацу культури міста Луцька, дитячий фольклорний колектив «Зоряниця» Луцької музичної школи № 1 імені Фридерика Шопена, тріо бандуристок «Лелія» культурно-мистецького центру «Красне», творча команда КЗ «Палац культури міста Луцька». Виставку виробів декоративно-прикладного мистецтва презентували майстри народної творчості В. Конська, Л. Салинська, Г. Вахрамєєва, В. Ленартович, М. Кравчук, Є. Ромащук, О. Щур та С. Юхимюк. Митці провели майстер-класи з виготовлення ляльки-мотанки, гончарства, ткацтва, соломкарства, писанкарства, розпису дерева.

Література. Книговидання В Україні

Львівське видавництво Irbis Comics та київське «Видавництво» стали переможцями літературного конкурсу програми ЄС «Креативна Європа» та отримали гранти на 130 тисяч євро. Вони також матимуть змогу промотувати проекти, створені на ці гранти, у понад 40 країнах-членах програми «Креативна Європа». Львівський проєкт хоче зацікавити дітей та молодь читанням за допомогою європейських коміксів. Irbis Comics планують видати дев'ять книжок у трьох різних серіях для трьох вікових груп. Київське «Видавництво» планує видати швейцарські, фламандські та словенські твори, які стануть першими зразками графічної прози цих країн, виданими в Україні.

Польський фонд Fundacja Powszechnego Czytania надав фінансову підтримку декільком десяткам видавництв України. Гроші було зібрано завдяки фандрейзингу як громадянами Польщі, так і комерційними підприємствами. Українська асоціація видавців та книгорозповсюджувачів провела рейтинговий відбір видавництв, які висловили побажання отримати таку необхідну підтримку від польських колег. Також фонд закупив тиражі українських книг для дітей, які тимчасово переїхали до Польщі у зв'язку з військовими діями на території України.

Український літературно-перекладацький фестиваль TRANSLATORIUM спільно з Translationale Berlin та Відкритим університетом в екзилі започаткували серію читань воєнної поезії «Translating the war. Poetry readings from Ukraine». Автори читатимуть поезію українською. Опісля звучатиме їхній переклад німецькою мовою. Обговорення поезії відбуватиметься англійською. Читання заплановано на 21 липня 2022 року. Подія проходить у Zoom, а приєднатись можуть усі охочі. Захід – благодійний.

Видавці зі всіх регіонів України безкоштовно надали організаторам акції «Українським дітям – українську книгу!» 1 млн примірників підручників, навчальних посібників, художньої літератури. Видання призначено дітям, які, рятуючись від російської агресії, змушені були переселитися в більш безпечні регіони чи інші країни Європи. Наразі волонтерським центрам в українських містах та країнах Європи надіслали майже 200 тисяч видань. На прохання українських посольств у європейські країни передали 100 тисяч примірників літератури: 45 тисяч книжок надіслали у Польщу, 43 тисячі – у Словаччину, майже 5 тисяч – в Австрію, 4 тисячі – в Чехію, по одній тисячі книжок надіслали в Румунію, Угорщину, Албанію. Майже 20 тисяч книжок попрямували до Німеччини, Хорватії, Швейцарії, Австрії, Швеції та Нідерландів.

За кордоном

Свою п'яту річницю святкував Литовський книжковий фестиваль просто неба Vilnius skaito. Щоліта фестиваль запрошує усіх охочих мешканців та гостей Вільнюса безкоштовно відвідати їхню читальну залу у центрі міста, щоби ті познайомилися з новинками світової літератури та долучилися до цікавих майстер-класів, лекцій і дискусій. Від початку повномасштабного російського вторгнення в Україну Литва прийняла понад 50 тис. українських вимушених переселенців. Для „Вільнюс читає” було важливо створити український культурний майданчик, тому проєкт запропонував кілька полиць україномовної дитячої та дорослої літератури. Обираючи книжки організатори робили фокус на виданнях на тему терору і війни. Серед представлених є „Інтернат” С. Жадана, „Криваві землі: Європа між Гітлером і Сталінім” Тімоті Снайдера, „Гулаг: Історія” та „Залізна завіса” Енн Епплбом.

У Тбілісі (Грузія) в Будинку письменників відбулася творча зустріч із українською поетесою, перекладачкою Наталею Трохим. Авторка представила свій поетичний та видавничий доробок. Серед репрезентованої літератури була збірка поезій «Сонце на прюзі» в грузинському перекладі. У різні часи їх перекладали грузинською Аміран (Пако) Свімонішвілі та Маріам Циклаурі.

2 липня в Кракові у Воеводській публічній бібліотеці (Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie) Спілка поляків у місті Буча спільно з Національною спілкою письменників України («Кабінет молодого автора») презентували книжку про видатного українського лікаря польського походження Вітольда Камінського, який останні 20 років жив і працював у Бучі.

Збірку «Бабин Яр. Голосами» Маріанни Кіяновської видав у США Гарвардський український дослідницький інститут. У збірці надруковано поезію і англійською, і українською мовами. Це останнє видання серії Гарвардської бібліотеки української літератури. Вірші переклали Оксана Максимчук та Макс Росочинський, передмову – Поліна Барскова.

Письменниця Г. Крук взяла участь у 50-му Роскільському музичному фестивалі у Данії: у межах напряму «Україна та реалії російсько-української війни» відбулося читання українських віршів із перекладом на данську. Окрім читань, Українсько-Данський молодіжний дім організував розмову про ситуацію в

Україні та флешмоб, де всі охочі могли навчитися співати пісню «Ой у лузі червона калина» українською і данською.

У Словаччині вийшло друком перевидання збірки українських народних казок «Мудрий соловей» у перекладі на словацьку. Новий наклад проілюструвала Гелга Павелкова, графічна дизайнерка видання – Яна Балик. У збірці також використали шрифт Misto Катерини Королевцевої, яка попросила передати частину виручених коштів для ЗСУ. Тираж видання склав 7000 примірників.

В австрійському видавництві Residenz Verlag видано три томи роману С. Андрухович «Амадока». Переклад роману здійснювали О. Кратохвіл і М. Вайссенбек.

Бібліотечна справа

В Україні

Стартував проєкт підтримки бібліотек «Lib:продовження», що втілюється благодійним фондом «Бібліотечна країна» за підтримки програми Black Sea Trust German Marshall Fund. (США). Проєкт розраховано на бібліотечних лідерок, які продовжили роботу в евакуації; переформатували свою діяльність внаслідок руйнування закладу; організували переміщення своїх бібліотечних закладів; з тимчасово окупованих територій; вмотивовані лишатися та працювати в Україні. З 20 липня по 31 грудня дистанційно через Zoom відбувся набір 30 учасників з України для участі у відновлювальному курсі. Проєктом передбачено продовження професійного розвитку в бібліотечній галузі; фахову юридичну та психологічну підтримку; напрацювання навичок сталості, втілення розв'язкових задач; набуття закладами міжнародного партнерства.

За кордоном

У липні тривала реалізація проєкту Олени Зеленської «Українська книжкова полицка» завдяки якому здійснюється поширення української літератури в оригіналі та перекладах у провідних бібліотеках світу. Так, дружина Надзвичайного і Повноважного Посла України у Франції Наталя Омельченко передала до Національної бібліотеки імені Франсуа Міттерана близько 60 примірників української літератури українською, англійською та французькою мовами. А Посольство України у Литві передало Центральній бібліотеці Вільнюського міського управління книги українських авторів із власного фонду, а також отримані від українських видавництв, які щорічно беруть участь у Міжнародному книжковому ярмарку у м. Вільнюс. Крім того, передали примірники книги Лесі Українки «Біда навчить», виданої у Литві у рамках проєкту «Книжки без кордонів». Проєкт реалізують Міністерство закордонних справ України, Міністерство культури та інформаційної політики України, а також ДУ «Український інститут книги».

1 липня посол України в Австрії Василь Химинець провів зустріч керівником мережі міських бібліотек Відня Бернгардом Пьоклем, під час якої, з огляду на зростання кількості українських відвідувачів в бібліотеках австрійської столиці, йшлося про наповнення фондів літературою з України у всіх 23-х міських бібліотеках. Бернгард Пьокль повідомив, що міські бібліотечні устано-

ви австрійської столиці готові співпрацювати з українськими видавництвами та закуповувати їхню продукцію. За його словами, керівництво бібліотеки також зацікавлене в реалізації спільних заходів за участі українських авторів, видавців, культурологів. Під час зустрічі український посол передав для подальшого наповнення «Української полицки» дитячу літературу провідного українського видавництва «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА». Австрійська сторона також підтвердила, що українські громадяни з посвідкою тимчасового захисту можуть отримати бібліотечний квиток та відвідувати бібліотеки Відня безплатно.

Центральна бібліотека Гельсінкі «Ооді» отримала нові україномовні видання, які передали Товариство українців у Фінляндії та Посольство України. Серед авторів видань – А. Курков, Л. Ушкалов, Г. Вдовиченко, Анна-Лена Лаурен, Т. Янсон та ін.

У центрі Праги, поруч зі Староміською площею, відкрилася бібліотека з україномовною літературою, яку було задумано як місце для читання та зустрічей українців, які з початком війни опинилися у Чехії. Заклад спільними зусиллями створили чеський Скаутський інститут (Skautský institut), видавництво «Альбатрос» і Євангельська чеська братська церква. Ініціатором стала церква. Книжки привезли до Праги у співпраці з українським посольством. Окрім функцій бібліотеки, приміщення також є місцем уроків чеської мови для українців.

Релігія

В Україні

18 липня у Києві відбулася зустріч Прем'єр-міністра України Д. Шмигала з президентом Ради єпископських конференцій Європи архієпископом Гінтарасом Грушасом за участі Глави УГКЦ Святослава. Йшлося про роль військового капеланства, про прийняття й підтримку вимушених переселенців, гуманітарну допомогу, яку різні структури Католицької Церкви надають Україні. Серед цих структур особливе місце посідає Карітас Європа – мережа благодійних організацій «Карітас» на європейському континенті.

Низку важливих питань про життя і діяльність Церкви в Україні в умовах війни, про наслідки російської агресії для свободи віросповідання, міжрелігійні та міжконфесійні взаємовідносини й соціально-політичну ситуацію в нашій державі та інші йшлося під час зустрічей Надзвичайного і Повноважного посла США в Україні Бріджит Брінк з: предстоятелем ПЦУ, Митрополитом Київським і всієї України Епіфанієм (14 липня), Предстоятелем УПЦ Онуфрієм (19 липня), головним рабином Києва, офіційним представником Любавичівського ребе Менахема Менделя Шнеєрсона Йонатаном Марковичем (26 липня); а також Митрополита Епіфанія з Надзвичайним і Повноважним Послом Італійської Республіки в Україні П'єром Франческо Дзадзо (19 липня).

12 липня до Львова прибула делегація католицьких єпископів Австрії на чолі із Головою єпископської конференції архієпископом Зальцбурзьким Францом Лакнером. До делегації також входив ординарій Граца єпископ Вільгельм Краутвашл та о. Юрій Коласа, Генеральний вікарій ординаріату для католиків східного обряду в Австрії. Гості мали зустріч з католицькими єрархами, представниками Православної Церкви, очільником Львівської ОВА та міським го-

ловою Львова. Австрійські єпископи також взяли участь у Божественній Літургії в гарнізонному храмі УГКЦ та відвідали церковні осередки надання допомоги постраждалим від війни.

За кордоном

На запрошення Державного міністра у справах країн співдружності та ООН Сполученого королівства Великої Британії та Північної Ірландії лорда Ахмада Вімблдонського, колишнього Спеціального уповноваженого Прем'єр-міністра Великої Британії з питань свободи релігії, Блаженніший Митрополит Київський і всієї України Епіфаній взяв участь у міжнародній зустрічі з питань свободи релігії та переконань, яка відбулася 5–6 липня в Лондоні. Конференція зібрала близько 500 делегатів зі 100 країн. Вона стала продовженням започаткованого у Вашингтоні формату глобальної зустрічі релігійних лідерів, представників держав, політиків, громадських діячів та правозахисників з усього світу, під час якої відбувається обмін інформацією, досвідом, пропозиціями щодо збереження, захисту і пропагування свободи релігії та переконань як одного з ключових прав людини.

40 єпископів Української Греко-Католицької Церкви з України, Центральної і Західної Європи, Північної та Південної Америки, Австралії та запрошені гості взяли участь у Синоді єпископів УГКЦ, що відбувся 7–15 липня у м. Перемишль (Польща). Темою синоду була: «Синодальність і соборність: досвід УГКЦ». Проведення Синоду в Перемишлі було зумовлене продовженням російський воєнних дій в Україні.

Архієпископ Фіатірський та Великої Британії Микита оголосив, що в Архієпархії, яка є частиною Вселенського Патріархату, розпочався процес заснування додаткових українських православних парафій по всьому Сполученому Королівству. Кожна українська православна парафія збереже свою ідентичність, звичаї, мову, календар і традиції, водночас будучи частиною культурно різноманітної сім'ї Вселенського Патріархату і місцевої Архієпархії Тіатири і Великої Британії.

Аматорство

За кордоном

З 25 червня по 5 липня у Цюриху тривала Літня музична академія ІМА Virtuosos – швейцарсько-український проєкт для дітей та молоді, які прагнуть удосконалити свої виконавські навички. Завершилася вона фінальним концертом у містечку Бюлах. До участі в Академії було запрошено юних музикантів від 6 до 24 років – як солістів (виконавці на фортепіано, скрипці, віолончелі та флейті), так і камерні ансамблі. Сама програма передбачала індивідуальні заняття з викладачем і події, спрямовані на загальний розвиток учасників – театральні тренажі, лекції з авторського права, особистого бренду, з історії української музики тощо.

Учні вокально-хорового відділу Мукачівської ДШМ імені Степана Мартона класу викладачки Інни Небесної перемогли на Міжнародному багатожан-

ровому конкурсі мистецтв «Творчість.UA» (Україна-Польща). Переможці: Н. Копин – володар Гран-Прі; лауреати I премії – С. Парацинець і К. Шпеник.

Два українські дитячі хори «Вогник» та «Дзвіночок» виступили разом з британським рок-гуртом «Rolling Stones» на концерті у Відні на найбільшому стадіоні Австрії «Ернст-Гаппель-Штадіон». Юні співаки розділили виступ з відомим колективом під час виступу на біс.

Український дитячий колектив Color Music виступив із всесвітньо відомим гуртом Coldplay на Олімпійському стадіоні у Берліні (Німеччина). В присутності 60 000 глядачів, маленькі дніпряни заспівали разом з Крісом Мартіном.

Українсько-польський проєкт «Мамо, я не хочу війни» оприлюднив повний каталог дитячих малюнків про війну в Україні, а також роботи про Другу світову війну. Проєкт організували державні архіви Польщі у співпраці з українською фундацією «Мамо, я бачу війну». За п'ять місяців роботи проєкту вдалося зібрати понад 14 000 робіт дітей. Перші виставки малюнків польських та українських дітей пройшли 19 липня в Перемишлі, Познані, Катовіце й Варшаві.

«Війна очима дітей. Біль та надія» – під такою назвою виставка дитячих малюнків відкрилася у культурному центрі Бидгоща, польського міста-побратима Черкас. Особливість дитячих робіт у тому, що їх створили юні художники, які на власні очі побачили війну.

Матеріал підготувала

Ю. М. Темненко,
провідний редактор сектору ДЗК
відділу НАУІ Інформцентру
з питань культури та мистецтва

Комп'ютерне опрацювання та редагування **І. Г. Піленко**

Формат 60x84/16. Умовн. друк. арк. 1,63. Б/т. Зам. 40. Безплатно

НБУ імені Ярослава Мудрого, Київ-1, Грушевського, 1. Тел. 278–85–12